

Наскільки простягаються отруєного дерева?..

глибоко корені

У професійному середовищі правників добре відома доктрина “плодів отруєного дерева”. Але далеко не всім відомо, що витоки цієї доктрини – у справі... про можливе ухилення від сплати податків.

Компанію Silverthorne Lumber Co. звинуватили в податкових порушеннях. Її представника викликали до суду повісткою, але він не з’явився. Суд кваліфікував це як неповагу до суду, наклав штраф у розмірі 250 доларів і постановив його арештувати до сплати штрафу. Після цього зранку заарештували його та сина. У той час, поки вони перебували під вартою, представники юстиції разом із федеральним маршалом без законних підстав проникли до офісу компанії та зробили копії документів, які могли свідчити про порушення.

Згодом уряд намагався легалізувати ці докази – подавши запит до суду на вилучення оригіналів документів вже через офіційні канали. Але раптом з’ясувалося, що сама повістка, з якої все почалося, була виписана з порушенням закону.

Верховний суд США, розглядаючи цю справу, чітко наголосив: четверта поправка до Конституції забороняє не лише використання безпосередньо незаконно отриманих доказів, а й будь-яких похідних від них. Адже інакше органи влади мали б стимул навмисне порушувати закон, сподіваючись використати “опосередковані плоди” такої інформації. І хоча це не означає, що факти, отримані таким чином, назавжди стають недоступними – їх можна використати, якщо отримати з незалежного джерела. Проте, використання доказів, отриманих завдяки власному порушенню закону, неприпустиме.